

هدف مجموعه «فرهنگ دینی و اندیشه سیاسی» معرفی و ارائه آرا و تفکرات متفکران داخلی و خارجی است در خصوص مسائل عمده مبتلا به جوامع شرقی از ابعاد گوناگون سیاسی، اجتماعی، اقتصادی، فرهنگی، هنری، اعتقادی و... هدف اصلی، گزینش آثاری است که به طور مستقیم حوزه دینی و سیاسی مشترک و یا مرتبط با شرق، به خصوص خاورمیانه و بالأخص اسلام و ایران را دربر می گیرد. بدیع و تحقیقی بودن آثار تألیف یا ترجمه شده، شرط اساسی در این گزینش است. انتخاب، سفارش، تألیف، ترجمه و تدوین این مجموعه، زیر نظر آقایان محمد دهدشتی اخوان و دکتر پیمان متین صورت می گیرد.

آلن ت. وود

دمکراسیهای آسیایی

ترجمه
زهره زهرایی

مؤسسه انتشارات امیرکبیر

تهران، ۱۳۸۴

وود، آلن تامس، ١٩٤٥ - م

۱۸۸ ص. - (فرهنگ دینی و اندیشه سیاسی؛ ۲)

Asian democracy in world history, 2003.

عنوان اصلی:

فهرست نویسی بر اساس اطلاعات فیما.

کتابنامہ.

چاپ اول: ۱۳۸۴.

۱. دموکراسی - آسیا، ۲. دموکراسی، ۳. تاریخ جهان، الف. زهرا، مترجم. ب. عنوان.

221/1-90

JO 36 / 1928

158F

044-2222

کتابخانه ملی ایران

دھکراسمیہای آسیایی

۰۰۳۳۰۳۱۴ شابک x-۹۸۹-۰۰-۹۶۴ بیها: ۱۸۰۰۰ مال

این کتاب ترجمه‌ای است از:

Wood, Alan T., *Asian Democracy in World History*, New York and London, Routledge, 2004.

دمکراسیهای آسیایی

تأليف: آلن ت. وود

ترجمہ: زہرا زہرا یی

چاپ اول: ۱۳۸۴

چاپ و صحافی : چایخانہ سیہر، تھران

شمارگان : ۲۰۰۰ نسخه

حق چاب محفوظ است.

ISBN 964-00-0989-X شابک ۹۶۴-۰۰-۰۹۸۹-X

مؤسسه انتشارات امیرکبیر تهران، میدان استقلال.

WWW.AMIR-KABIR.COM

قدردانی

مایلم از دانشجویانی سپاسگزاری کنم که در طول سالها با نظرها و سؤالات کاوشگرانه‌شان همواره معنی جدیدی به موضوع این کتاب افزوده‌اند: بیل آبوت، اریک آلم، ووچول چانگ، جولت کاتر، وی دمنم، چارلی فیلدن، جنا لوپو، جنیفر مک‌دونو و جینگ وی‌ژانگ. همکارم در دانشگاه واشینگتن Bothell، کنستانتین بهلر که هوش نیرومندش را در فصول اولیه به کار برده و پیشنهادات بسیار مفیدی ارائه کرده است. استیون گودلد یا فهم عالمانه‌اش از دمکراسی و مهارتهایش در ویرایش برای بهتر کردن نوشته به من سود رسانده است. هیچ‌کدام از آنها با تمام ادعاهای من موافق نیستند و لازم به گفتن نیست که هیچ‌یک از ایشان بجز خودم مسئول اشتباهات یا تفاسیر من نخواهند بود. از شاگردان و استادانی که در پاییز ۱۹۹۳ و بهار ۲۰۰۰ با هم دو سفر دور دنیا با برنامه «نیمسالی در دریا» انجام دادیم، بیشتر از چیزی که فکر می‌کنند در مورد دمکراسی یاد گرفتیم. دخترم آیرین، پسرم بریایان و همسرش ایمان عیسی همواره من را با تفسیرهای آگاهانه خود از دنیای پیرامونشان دلشاد کردند. همسرم وی‌پینگ جهانگردی خودش را به عنوان یک دانشجوی سال اول رشته حقوق زمانی آغاز کرد که این کتاب در مراحل آخرش بود، با این حال او کمکی بی‌دریغ برای اتمام این کار به من کرد. هرگز نخواهم فهمید که او چگونه این همه کار را به این خوبی انجام می‌دهد و هرگز نخواهم توانست به اندازه کافی از او تشکر کنم.

فهرست مندرجات

عنوان	صفحه
پیشگفتار	۱۱
فصل اول - مقدمه: دموکراسی چیست؟	۱۷
فصل دوم - طلوع دموکراسی در اروپا	۴۱
فصل سوم - دموکراسیهای پس از جنگ در آسیا: هندوستان، ژاپن و فیلیپین ...	۵۹
فصل چهارم - دموکراسیهای بعدی در آسیای شرقی: کره جنوبی، تایوان و	
دورنمایی از چین	۸۵
فصل پنجم - دموکراسیهای بعدی در آسیای جنوب شرقی: تایلند، مالزی،	
سنگاپور و اندونزی	۱۱۱
فصل ششم - دموکراسیهای شکنده در آسیای جنوبی: پاکستان، بنگلادش و	
سری لانکا	۱۳۹
پسگفتار	۱۵۵
منابعی برای مطالعه بیشتر	۱۶۵
فهرست اعلام	۱۷۷

Map of Asia

پیشگفتار

یادم می‌آید که خیلی سال پیش، زمانی که به دانشکده می‌رفتم، به کاریکاتوری در نیویورک New Yorker برخوردیم که آدم و حوا را نشان می‌داد که پس از اخراجشان به خاطر خوردن میوه ممنوعه داشتند از بهشت خارج می‌شدند. به دلایلی که قابل فهمند، آنها کمی غمگین به نظر می‌رسیدند. آدم رو به همراهش کرد و با همان بصیرت خیره‌کننده در بدیهیات که همه ما به جنس مذکر نسبت می‌دهیم گفت: «حوا، ما در عصری از تحول زندگی می‌کنیم».

و این حرف درست است. البته بیشتر تاریخ‌نویسان کتابهایشان را با این ادعا شروع می‌کنند که دورانی که قرار است در موردش حرف بزنند مهم‌تر از آنی است که بیشتر مردم فکر می‌کنند. معمولاً حق با آنهاست. ادعای من هم‌زمان متواضعانه‌تر و بلندپروازانه‌تر است. متواضعانه‌تر برای اینکه من اولین نفری نیستم که خاطرنشان کرده‌ام که برپایی نظام دمکراسی در جهان رو به گسترش است و بلندپروازانه‌تر برای اینکه افراد خیلی کمی یا شاید هم هیچ‌کس تا به حال این موضوع را در پهنه وسیع تاریخ جهان قرار نداده است. در این کتاب استدلال خواهم کرد که اهمیت گسترش دمکراسی در آسیا زمانی کاملاً آشکار می‌شود که ما از دیدگاه تاریخ جهانی به آن بنگریم. در طول ۵۰۰ سال اخیر، موضوع اصلی تاریخ جهان استیلای قدرتهای اروپایی بر آسیا، آفریقا و آمریکا بود که سرچشمه‌اش پیشرفتهای سریع در یانوردی، ارتش و سپس فن‌آوری صنعتی بود که در ابتدا به اروپا محدود بودند. اما در نیمه اول قرن بیستم اروپایی‌ها همان تکنولوژی را طی دو جنگ جهانی بر علیه همدیگر استفاده کردند. وحشیگری و بربریت افسارگسیخته در جنگ

جهانی اول (۱۹۱۴ - ۱۹۱۸) و فهرست طولانی رنجهای انسانی در دوران کشتار یهودیان و جنگ جهانی دوم پس از آن، اعتماد به نفس فرهنگ غربی را تضعیف کرد. اثرات این فجایع، سازمانها و شرایط دمکراسی در اروپا را فرسودند و خیال باطل پیشرفت را که انقلاب صنعتی برای بسیاری اروپاییان به ارث گذاشته بود نابود کردند و نهایتاً امپراتوریهای استعماری اروپایی و تسلط اروپا بر اقتصاد جهانی را پیاده کردند. خوش بینی قرن نوزدهم تبدیل به یأس شد؛ به دنبال آن بسیاری از آمریکایی ها و اروپایی ها برای منحرف کردن افکارشان به مصرف گرایی بی فکرانه دهه ۱۹۲۰ رو آوردند (همراه با مشاجرات متعاقب آن)^۱. باقیمانده دو جنگ جهانی به صورت یک جنگ سرد جهان را به دو گروه رقیب کشورهای دمکراتیک و دیکتاتوری تقسیم کرد که تا سقوط اتحاد شوروی در اوایل دهه ۱۹۹۰ مانند کفنی روی امور سیاسی جهان کشیده شده بود. در برخی جاها مانند کره شمالی اثرات جنگ سرد هنوز باقی است.

اکنون ظاهراً اوضاع رو به بهبود است. در آغاز این هزاره جدید، اجتماع جهانی بیش از هر زمان دیگر زمینه برای امیدواری دارد. ثمره های انقلاب صنعتی با انصاف بیشتری در اطراف جهان پخش شده است. (هر چند همراه با بی عدالتیهای زیادی بوده است، چنانچه روز به روز شاهد آن هستیم) و مردم بیشتری، بیش از هر زمانی در تاریخ بشریت آزادی انتخاب دولتهایشان را دارند. البته این امید توسط چالشهای هراس انگیزی که پیش روی ماست باید تعدیل گردد. فن آوری مدرن اکنون به مرحله ای رسیده است که برای اولین بار قادر به برانداختن نسل خودمان در کره زمین از طریق جنگ هستیم و می توانیم دوام زندگی را با مسموم کردن محیط زیست تحلیل بریم، حتی می توانیم طبیعت انسان را به طرز بی برگشتی با دستکاری ژنتیکی تغییر دهیم. در گذشته تنها نعمت قتل عام یکدیگر یا آلوده کردن محیط زیستمان را در مقیاس محلی داشتیم اما امروزه آن را در مقیاس جهانی دارا هستیم. پس جنگ (در کنار فرزندخوانده اش یعنی تروریسم) و تخریب محیط زیست بزرگترین چالشهای دنیای امروز هستند. هر چیز دیگری تحت شعاع قرار می گیرد. اگر قرار بود که ما با ابزار سازمانی اوایل قرن بیستم - یا ملت کشور Nation - State دیکتاتوری - با این چالشها مقابله کنیم، امید کمی برای موفقیت داشتیم. اما اکنون موفقیتهای دمکراسیها امکان توسعه سازمانهای جدید همکاری جهانی را به وجود

می‌آورند که می‌توانند احتمال جنگ را کاهش دهند و تخریب محیط زیست را که ما تسریع کرده بودیم آهسته کنند. به طور کلی (هر چند استثناهایی وجود دارد) دموکراسیها کمتر به پرورش جنگ تمایل دارند و بیشتر از همدستان استبدادی دیکتاتوری خود به همکاری با یکدیگر علاقمندند. در حقیقت ممکن است که ما تازه از یک نقطه عطف سازمانی در تاریخ بشریت گذشته باشیم که امیدی واقعی برای آینده نوع بشر عرضه می‌کند. این کتاب به این منظور طراحی شده که این موضوع وسیعتر را با ارزیابی ریشه‌های دموکراسی آسیایی و قدرت دوام کلی آن دنبال کند.

امیدواریم که خوانندگان غربی با عمق بیشتری درک کنند که چقدر دموکراسی باارزش است و تجلی آن در کشورهای مختلف با سنتهای تاریخی و سازمانی متفاوت چقدر می‌تواند متنوع باشد. هرچه بیشتر این خواننده شروع به قدردانی از دموکراسی خودش بنماید بهتر است. تجربه خود ما از دموکراسی تنها زمانی می‌تواند شکوفا شود که شما و من مایل باشیم که با دلسوزی و مسئولیت در آن شرکت کنیم. بالاتر از هر چیز، این کتاب سعی خواهد کرد که بوضوح نشان دهد که میل به آزادی جهانی است. برای انسان بودن باید آزاد بود. برای آزاد بودن همان‌طور که در ذیل استدلال خواهیم کرد، باید محدودیتها را پذیرفت. خود محدودی (self - Constraint) که دموکراسی بر روی آن پایه‌گذاری شده توسط تحصیل، مالکیت، ثبات و رفاه تقویت می‌شود و فقر، جنگ، بیماری، بلاهای طبیعی و قحطی آن را تضعیف می‌کنند.

اجازه بدهید حرف آخر را در مورد محتوای این کتاب بزنم که عمداً پهنایش از عمقش بیشتر است؛ برای اینکه بتواند چشم‌انداز مقایسه‌ای وسیعتر را فراهم کند. من سعی کرده‌ام تا جای ممکن پیچیدگیهای نویسندگی آکادمیک را به حداقل برسانم، خصوصاً زیرنویسها را. در پایان هر فصل یک فهرست برای مطالعات اضافی برای خوانندگان کنجکاوی که مایلند بعضی از موضوعات بحث شده در این کتاب را عمیقتر بررسی کنند اضافه کرده‌ام. [این فهرست در انتهای کتاب آمده است]. خواننده هشیار متوجه خواهد شد که این کتاب خیلی از کشورها را دربر نمی‌گیرد، مثلاً ویتنام و برمه. و نیز مناطق مهمی مانند آسیای مرکزی (شامل جمهوریهای پیشین اتحاد شوروی) و آسیای غربی (خاورمیانه). دو دلیل اصلی برای این عمل وجود دارد. اولی این است که دموکراسی هنوز در این کشورها به طور

قابل ملاحظه‌ای موفقیت‌آمیز نبوده است. فقط می‌توان امیدوار بود که اگر نسخه بعدی این کتاب نوشته شود، آن کشورها در آن جای داشته باشند. دلیل دوم به خاطر این است که تمام کتابهای این مجموعه [در مورد تاریخ جهان] سبک کوچکی داشته باشند.

این کتاب هم از نظر موضوعی و هم به ترتیب تاریخی سازمان داده شده است. دو فصل اول آن به معرفی کلی مبحث دمکراسی اختصاص داده شده و سپس ردپای آن از جوامع شکارچی و گردآورنده تا به امروز در غرب پی گرفته شده است. سپس به بررسی سه دمکراسی در آسیا می‌پردازد که پس از جنگ جهانی دوم پدیدار شدند: هندوستان، ژاپن و فیلیپین. پس از آن یک فصل در مورد دمکراسیهای بعدی آسیای شرقی داریم، یعنی کره جنوبی و تایوان. چین در این کتاب آمده است - گرچه نمونه یک دمکراسی نیست - این به خاطر اهمیت سوق‌الجیشی آن در تاریخ جهان است و نیز به خاطر اینکه صلح و ثبات آینده دنیا تا حدی به توانایی جامعه بین‌المللی برای تشویق یک گذر موفقیت‌آمیز به دمکراسی در چین بستگی دارد. پس از آن متوجه آسیای جنوب شرقی می‌شویم، یعنی تایلند، مالزی، سنگاپور و اندونزی که در آنها قدمهای بزرگی طی دهه اخیر برای گذشتن از پل حکومت استبدادی و رسیدن به دمکراسی برداشته شده است. در پاکستان، بنگلادش و سری لانکا، هم پیشرفتها و هم پسرفتهایی در تکامل سازمانهای دمکراتیک وجود داشته است. در خاتمه، سعی خواهم کرد به این سؤال جواب بدهم: «خوب که چی؟».

در سراسر کتاب من روی اهمیت حیاتی این موضوع تأکید می‌کنم که درک زمینه فرهنگی هر کشور سیاستهای امروزش را تحت تأثیر قرار می‌دهند. فایده این روش این است که خواننده را قادر می‌سازد که موقعیت منحصر به فرد تجربه هر ملت را درک کند و وسوسه کمتری برای نتیجه‌گیریهای کلی ایجاد شود چرا که ممکن است در مورد یک سری شرایط فرهنگی صدق کند اما در مورد دیگری درست نباشد. تنها آن زمان است که یک ناظر می‌تواند کاملاً از پیچیدگی فعل و انفعالات موجود در تکامل سازمانهای انسانی، اثر سنتهای مختلف درونی - که به قدرتهای متفاوت در مسیر انجام دمکراسی مدرن در هر کشور می‌انجامد - و نیز تنوع عظیم تاریخی و معاصر آسیا، آگاه شود. اما این اصل سازماندهی مبنی بر تأکید بر تجربه تاریخی هر

کشور، نقطه‌ضعفی نیز دارد. ممکن است این طور به نظر برسد؛ همان طور که البرت هوبارد Elbert Hubbard در مورد زندگی مشاهده کرده است. این کتاب تنها فشرده‌ای است از "یک چیز لعنتی پس از دیگری". من سعی کرده‌ام که این پی‌آمد را تا جای ممکن با تأکید بر موارد مشابه در جایی که لازم بوده و با بافتن نخها به صورت یک طرح مرتبط در فصل آخر، تسکین دهم.

یکی از لذت‌های متعدد نوشتن این کتاب، شانس مکاتبه با مستمعینی فراتر از تیررس صدای انسان است. پست الکترونیکی اکنون این امر را از همیشه آسانتر کرده است. من دلشاد خواهم شد که عکس‌العملها و نظرهای شما را دریافت کنم - از جمله آنهایی که شامل اشتباهات در واقعیت یا تفاوت‌های تفسیر می‌باشند - و همچنین پیشنهاداتی برای بهتر شدن کتاب. شما می‌توانید به این آدرس با من تماس بگیرید:

awood @ u.washington. edu

یادداشتها

۱. درخصوص تفکر جهانی نسبت به این موضوع نک.

Peter N. Stearns, *Consumerism in World History: The Global Transformation of Desire* (Landon and New York: Routledge, 2001).